

לה מכר ואין לה קנס, נערה יש לה קנס ואין לה מכר. הבוגרת אין לה לא מכר ולא קנס.

21 גמ' אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ, אבל חכמים אומרים יש לה קנס במקום מכר, דתניא קטנה מבת יום אחד ועד שתביא שתי שערות יש לה מכר ואין לה קנס, משתביא שתי שערות עד שתיבגר יש לה קנס ואין לה מכר, 24 דברי ר"מ, שהיה ר"מ אומר כ"מ שיש מכר אין קנס וכ"מ שיש קנס אין מכר, וחכמים אומרים קטנה מבת ג' שנים ויום אחד ועד שתיבגר יש לה קנס, קנס

מסורת הש"ס השלם

19 נערה יש לה קנס ואין לה מכר. ירוש' תרומות פ"ג ה"א, וד, ג; כתובות פ"ג ה"א, כז, ג. ואין לה מכר. עי' נדרים עו, א, ונש"כ שם. הבוגרת וכו' ולא קנס. עי' ירוש' כתובות פ"א ה"ב, כה, ג; וה"ד, כה, ג; פ"ג ה"א, כז, ג; פ"ד ה"א, כה, ג; ת' כתובות פ"ג ה"ה. 21 אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ וכו'. לעיל לו, א; חולין כו, ג; ירוש' כתובות פ"ג ה"ט, כז, ד; סנהדרין פ"ז ה"א, כה, ג. 22 קטנה מבת יום אחד ועד שתביא וכו'. לעיל כט, א; לו, א; חולין שס; סנהדרין סו, ג; ירושלמי כתובות שס; ופ"ד ה"א, כה, ג; סנהדרין שס; ת' כתובות פ"ג ה"ה.

שינויי נוסחאות

19 ואין (ב) | ת אין. ^{הבוגרת} | מ ז והבוגרת, ר"א ל^פ ק פ כ פ כ ט נ ב ב ג^ג 8 בוגרת³⁸, [ג] בה"ש נוסף: זה = והבוגרת. אין לה | ג²⁴ מכ"ד חסר³⁹, ר"א [בה"ש: אין] לה. 19-20 לא מכר ולא קנס | מ מכר ואין לה קנס, ר"א מכר ולא קנס, ל^פ ל פ^כ לא קנס ולא מכר⁴⁰. 21 גמ' | (פיס') מ ר^ד קנס שוה בכל אדם⁴¹, ר"א קנס שוה לכל אדם וכל שיש לו קצבה כו', כל מקום שיש מכר אין קנס, ר"ג וכל מקום שיש מכר, ל^פ קנס שוה לכל אדם כל מקום שיש מכר אין קנס, ג⁴⁹ קנס שוה... אדם כו' כל מקום שיש מכר... כו'. אמר רב | במק"א א' שמו⁴². לה | מ ר^{אגד} ל^פ ג⁴⁹ חסר⁴³. 22 קטנה | ר"א קטנת מת [וכנראה "מת" נקוד למחיקה]⁴⁴. מבת יום | מ ר^ד ל^פ מבת שלש שנים ויום⁴⁵, ר"ג מבת שתי עשרה [ונמחק: עשרה, ובה"ש: שלש] ויום, ג⁴⁹ מבת יום א... [ובה"ש: שלש שני...]. ועד | מ ר^{גד} עד⁴⁶. 23 לה | ר"ד חסר. משתביא | ר"ג ומשתביא⁴⁷. עד | מ ר^{אד} ל^פ ועד⁴⁸, ג⁴⁹ [בה"ש: עד]. שתיבגר | ר"א שתיבגור, מ ר^ד ל^פ ג⁴⁹ שתיבגר. 24 שיש מכר אין קנס | מ שאין מכר יש קנס⁴⁹. 25 אומרים | ר"ג חסר. מבת | ר"ד בת. ועד שתיבגר | מ עד שתיבגר, ר"א ו ש חסר, ל^פ עד שתביא שתי שערות⁵⁰, (ר"ג ג⁴⁹ עד). קנס (ב) | ל^פ [בה"ש].

(38) רי"ף, תה"ג הרכבי סי' עד (עמ' 39), ר"א ש, רי"ד, ר"י מלוניל ואלמנדר, במאירי בנמרא (עמ' 158): ובוגרת, ואפשר שזה לשון שלו. (39) רי"ף [וברי"ף כ"פ כלפנינו], ועיין ברי"ף ורא"ש בפיסקא בסוף הסימן. תה"ג הרכבי שם. בוגרת אין לה קנס ולא מכר [ובכ"י חסר: אין לה], רי"ד, ר"י מלוניל ואלמנדר, (40) וכן ברי"ד, ועי' לעיל מהרא"ש. (*) — רש"י ד"ה אין מכר וכו', ימכור אדם. בכ"פ ויאג נוסף: את. — שם, אמרת. בכ"פ נוסף: ק"ו. — שם, עכשיו. בכ"פ ויאג חסר. (41) בהרבה ספרים המשנה הקודמת "קנס וכו'" עם משנתנו משנה אחת ולכן הפיס' בנמרא מתחילה מראש המשנה וראה גם רי"ף. (42) ספרים אחרים בחולין שם. ועי' רי"ף, ראב"ד, ספר הזכות ומאה שערים כאן סוף פרקין שהביאו מקוצר. (43) וכן ברי"ף, רי"ד, רא"ש, נימוק"י, ר"י אלמנדר, מג"ע הל' נערה פ"א ה"ט, וכן בגמ' חולין שם. (44) בחולין

בס"א שם: מאי היא דתני' קטנה וכו'. (45) וכן בס"א לעיל כט, א, שורה 9 והערה 25 שם בראשונים ובביאור הגירסאות. וכן בס"א בחולין שם. ועי' רש"י שם שכנראה מחק שם גירסה זו, ע"ש. (46) וכן בחולין ובס"א לעיל שם, וכן ברי"ף ורא"ש ריש פרקין. (47) וכו' לעיל שם, ועי"ש הערה 27. וכו' ברי"ף שם. (48) וכן לעיל שם. ובס"א שם כלפנינו. ועי' רי"ף ורא"ש שם. ובתה"ג הרכבי סי' עד (עמ' 39): משתביא שתי שערות ועד שתיבגר וכו'. ובראב"ו (רס, ב): משתביא ב' שערות ועד שתיבגר. (49) עי' לעיל כט, א, בנוסחה כ"י רומי ג. ועי' רא"ש שם: שהיה ר"מ אומר כל מקום שיש קנס אין מכר וכל מקום שיש מכר אין קנס. (50) כעין זה בכ"י מ לעיל שם וכל זה צריך עיון, דהא יש לה קנס עד שתיבגר. ועי' חולין וס"א לעיל ושם: עד, וכן בראשונים שם. ולפנינו על פי המהרש"ל.

אין מכר לא, אימא אף קנס במקום מכר. א"ר חסדא מ"ט דר"מ, א"ק ולו תהיה לאשה, במהוה עצמה הכתוב מדבר. ורבנן, אמר ר"ל א"ק נערה, אפילו קטנה במשמע. שמעה רב פפא בריה דרב חנן מבי כלוחית אזל אמרה קמיה דרב שימי בר אשי, א"ל אתון אהא מתניתו לה אנן אהא מתנינן לה אמר ר"ל המוציא שם רע על הקטנה פטור, שנא' ונתנו לאבי הנערה, נערה מלא דיבר הכתוב. מתקיף לה רב אדא בר אהבה טעמא דכתב רחמנא נערה הא לאו הכי הוה אמינא אפילו קטנה, והא כתיב ואם אמת היה הדבר הזה לא

מסורת הש"ס השלם

26 ולו תהיה לאשה. דנריס כז, כט. 27 נערה אפילו קטנה במשמע. ירוש' כתובות פ"ג ה"ט, כז, ד; סנהדרין שס. נערה. דנריס שס, כח. 30 המוציא שם רע על הקטנה וכו'. לקמן מה, נ; ירוש' כתובות שס; ופ"ד ה"ה, כח, ג; סנהדרין שס. ונתנו לאבי הנערה. דנריס שס, כט. 31 מתקיף לה רב אדא וכו'. לקמן מה, נ. 32 ואם אמת היה הדבר הזה. דנריס שס, כ.

שינויי נוסחאות

26 אימא | במק"א אלא אימא⁵¹. א"ק | ימ"ב דאמר קרא⁵². ולו | 49 ולוא | הא' כנראה נגדר, ועל תיבת: רב חסדא, יש בה"ש הוספה?]. ^{א"ר חסדא} 27 במהוה | מ לפ במהוה⁵³, ג⁴⁹ (?). ורבנן | מ [בה"ש], לפ נוסף: אמרי⁵⁴. אמר | מ חסר. א"ק | מ ר"א חסר. נערה | מ ר"א ג⁴⁹ נער⁵⁵. אפילו | ימ"ב ואפילו⁵⁶. 28 במשמע | ר"ד ג⁴⁹ משמע [ג⁴⁹ תוקן בה"ש בבי"ת]. שמעה | ר"א ג⁴⁹ שמע. דרב חנן מבי כלוחית | מ דרב חנן מרבלוחית⁵⁷, ר"א .... מבי כלוחות, ר"ג דרב חנן מבי כלוחית, ר"ד לפ ... מבי כלוחית, ג⁴⁹ דר' חנן מבי כלוחי. 29 דרב שימי בר אשי | ג⁴⁹ דר' שימי [בה"ש: בר אשי]. א"ל | ר"ד [בגל: אמ'] ליה. אתון | ר"א אתו (ר"א אתי?)⁵⁸. לה | ג⁴⁹ ליה [נקוד על היר"ד]. מתנינן | ר"א מתניתן. 30 ר"ל | מ ר"ד ר' שמע' בן לקיש⁵⁹. המוציא | ג⁴⁹ כל המוציא. שנא' | לפ נוסף: במוציא שם רע. ונתנו | מ ר"א ג⁴⁹ ו נתנו⁶⁰, [ג⁴⁹ בה"ש: ... נו]. לאבי | ר"א לאביה⁶¹. מלא | ר"א מלה. 31 דיבר | מ ר"ד לפ דבר. רב אדא בר אהבה | מ לפ רב אדא בר אבא (ר"א אבה), במק"א רב אחא בר אבא⁶². דכתב | ג⁴⁹ דכתי, ו דכתיב⁶³. 32 קטנה | ר"א ג⁴⁹ לפ נוסף: במשמע, ר"ד נוסף: משמע⁶⁴. (המשך מעל"ד)

השלם (עמ' 178): „רב פפא בריה דרב חנן מבי צלוחית אזל לפני רב שימי בר אשי [ר"ק: לפני רב יוסף] והוא סופר רבא". ועי' ב"ב קנ"ג, א. (58) בתהג"ה שם: אתון אהא מתניתון. (59) וכן ברש"י כ"פ. (60) לפנינו תוקן ע"פ מהרש"ל, ועי' ס"א לקמן מה, ב, כה"ע, ועי' רי"ף, ראב"ד וס' הזכות סוף פרקין, וכן בר"ף לקמן פ"ד לרף מה, ב, וברא"ש סוף פרקין, ופ"ד ס' ו, תהג"ה שם, ועי' יראים ס' ריא. (*) — רש"י ד"ה פטור דוענשו. בכה"י: מעונשו. — שם, ונתנו. בד"ו ויש: ונתנו, [עי' מהרש"ל]. (61) עי' מהרש"ל. ועי' רמב"ם פ"ג מהל' נערה ה"ב שלמד מפסוק אחר וז"ל: שנאמר והוציאו את בתולי הנערה נערה מלא דבר הכתוב, ועי' כס"מ. (62) לקמן מה, ב, וע"ש בס"א. וע"ש בתוד"ה הא לאו הכי שהביאו: רב אחא. ובתוס' הרא"ש שם: רב אדא. ובתהג"ה שם כלפנינו. (63) לקמן שם: דכתיב בה הנערה, ועי' תוס' שם. ובס"א שם: דכתב רחמנא נערה. וע"ש בשינויים. וביראים ס' ז: טעמא דכתיב נערה מלא הא לאו הכי אפילו קטנה במשמע. (64) וכן ביראים ס' ז, ועי'

(51) בס"א בחולין שם. ובמג"ע הל' נערה פ"א ה"ט משמע שגם כן בסוגיון. (*) — רש"י ד"ה אף כו', משתאה. בכתה"י: משתיראה. [וצ"ע דאפשר דרש"י ל"ג: אימא]. — שם, ער. בכי"פ: ועד. — שם, שתי שערות. בד"ו נוסף: ער. — שם, ומשהביאה [בכ"פ: ומשתביא]. בכה"י נוסף: שתי. (52) רש"י ורי"ד. (53) וכן ברש"י כי"פ ויאנ. (*) — רש"י ד"ה במהוה וכו', להקנות. בכי"פ נוסף: את. (54) וכן ברי"ד, ושם חסר: אמר ר"ל. (55) עי' הנהות הב"ח ורש"י. וכ"ה בתה"ג הרכבי ס' רמז (עמ' 123): דרבנן דאמרי קטנה יש לה קנס ומפריש ריש לקיש טעמ' אמר קרא נער אפילו קטנה במשמע שמעה רב פפא בריה דרב נתן מבי בליחית וכו'. וברי"ד כי"ב: נער. ועי' רש"י ד"ה אהא. (56) רי"ד. (57) אפשר שזה ט"ס, וצ"ל: מבי בליחית. והחילופין בליחית — בליחית, קשה לעמוד עליהם בכ"י, שהכ' והב' מתחלפים. וראה הערה 55 מתה"ג שמביא: בריה דרב נתן מבי בליחית, אך בהמשך מביא: רב פפא בר רב חנן מבי בליחית קמי דרב שימי בר אשי. וביוחסין

33 נמצאו בתולים לנערה והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה וסקלוה, וקטנה לאו בת עונשין היא, אלא כאן נערה הא כל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע.

1 [מא, ע"א] מתני' האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושת ופגם על פי עצמו ואין משלם קנס. האומר גנבתי משלם את הקרן על פי עצמו ואין משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה. המית שורי את פלוני או שורו של פלוני

מסורת הש"ס השלם

33 והוציאו את הנערה וגו'. שס שס, כל. 3 המית שורי את פלוני או שורו וכו'. ז"ק טו, כז, וז, ה.

שינויי נוסחאות

והא כתיב | מ והכתיב⁽⁶⁵⁾, ראגד לפ והכתיב. ואם | ראגד ג⁽⁶⁶⁾ אמ⁽⁶⁶⁾. היה | ר⁽⁶⁷⁾ היתה. 33-32 הדבר — לנערה | ר⁽⁶⁸⁾ הדבר הזה ולא נמצאו וגו', ר⁽⁶⁹⁾ הדבר הזה וגו', ר⁽⁷⁰⁾ הדבר לא נמצאו בתולים לנער [בה"ש ה' ?], לפ וגו'. 33 אל | ר⁽⁷¹⁾ חסר. אל — וסקלוה | לפ וגו'. וסקלוה | ר⁽⁷²⁾ כו'. 34 לאו | ר⁽⁷³⁾ לא. עונשין | ר⁽⁷⁴⁾ עונש⁽⁷⁵⁾. כאן | מ נאמר כאן⁽⁷⁶⁾, ר⁽⁷⁷⁾ כתיב כאן נאמי [ונמחק נאמי]. הא | ר⁽⁷⁸⁾ ו ש חסר⁽⁷⁹⁾, ר⁽⁸⁰⁾ [נמחק], לפ אבל⁽⁸¹⁾, מ נוסף [כפול]: לאו הכי הוה אמינא אפי' קטנה [ונקוד למחיקה]. נער | לפ נער נערה⁽⁸²⁾. אפילו | ר⁽⁸³⁾ נוסף: אפילו [ונמחק]⁽⁸⁴⁾. במשמע | ימ"ב משמע⁽⁸⁵⁾. [דף מא, ע"א] 1 פתיתי | ראגד לפ ו ש ק פ פ ל פיתיתי, ר⁽⁸⁶⁾ [בפיס' בגמ' נוסף: אפי']⁽⁸⁷⁾. את | מ ר⁽⁸⁸⁾ [אבל בפיס' בגמ' איתא] ר⁽⁸⁹⁾ [קרוע ?] ז ק פ פ ת ט נ ג⁽⁹⁰⁾ חסר⁽⁹¹⁾. בתו | ר⁽⁹²⁾ [בפיס'] ביתו. בושת | מ פ פ ת ט נ בשת. ופגם | ר⁽⁹³⁾ ופגום, ר⁽⁹⁴⁾ חסר [ותוקן בגל']. 2 עצמו | ר⁽⁹⁵⁾ עצמה. ואין | מ ראגד מכ"ד ואינו⁽⁹⁶⁾. קנס | ימ"ב בהוספה: על פי עצמו⁽⁹⁷⁾. גנבתי | ימ"ב בהוספה: וטבחתי ומכרת⁽⁹⁸⁾, וימ"ב בהוספה: שורו של פלני⁽⁹⁹⁾. את הקרן | מ פ פ הקרן⁽¹⁰⁰⁾, ר⁽¹⁰¹⁾ קרן. ואין | ראד לפ מכ"ד ואינו⁽¹⁰²⁾. 3 תשלומי כפל ותשלומי | מ ראגד לפ ז ק פ פ ת ל ז ב לא תשלומי כפל ולא תשלומי⁽¹⁰³⁾, ג⁽¹⁰⁴⁾ [בה"ש: לא] תשלומי כפל ולא תשלומי, ג⁽¹⁰⁵⁾ לא תשלומי ... [קרוע], ר⁽¹⁰⁶⁾ ג⁽¹⁰⁷⁾ ט תשלומי כפל ולא תשלומי⁽¹⁰⁸⁾, (ב תשלומי). וחמשה | מ ר⁽¹⁰⁹⁾ נוסף: על פי עצמו. את פלוני | לפ ק פ פ את איש פלוני⁽¹¹⁰⁾. את פלוני או | ב [בה"ש]⁽¹¹¹⁾. או | ראגד נוסף: את⁽¹¹²⁾.

ס"א לקמן ותוס' שם בא"ד הא. (65) לקמן שם: הא כתיב, ועי' ס"א שם. ועי' תוס' כאן ושם: והכתיב, ובתהג"ה שם: והכתיב ואם. ועי' יראים מלקמן שם. (66) עי' תוס' כאן. (67) אפשר שחסר מקף העליון. בריטב"א: בת סקילה. ועי' תה"ג הרכבי שם שחסר: היא, ובהמשך הביאו. ועי' יל"ש תצא רמז תתקלנ. (68) עי' רא"ש סוף פרקין, וס"א לקמן שם. (69) וכן משמע בתוס' הרא"ש, ועי' ת' הרא"ש לקמן שם. ועי' ר"י אלמנדרי ונימוק"י כאן. (70) וכן בתהג"ה שם. ועי' להלן שבנוסחת פרקוביץ: וכל מקום. (71) כנר' שיש כאן שיבוש. ועי' ראב"ן (רס, ב), וראה לקמן מר, ב, ויל"ש שם. (72) בתוס' הרא"ש לקמן: ואפילו. (73) יל"ש שם, וס"א לקמן שם. וכ"ה במאה שערים סוף המדרכי. ועי' ריטב"א כ"י. (1) כנראה ט"ס. (2) וכן ברי"ף, רא"ש, ר"ן, ריטב"א כ"י, שילר"ן, מאירי, רי"ד (כ"י), ראב"ן (עמ' רס, ב), האגודה, שע"צ ש"ר מח"ד סי' ל (דף ס), התרומות שער כא ח"ב אות ג, מ"מ פ"ה מחובל ומוזיק ח"ו, הגהות מיימוניות שם אות ב ומנ"ע שם. ועי' רמב"ם סנהדרין פ"ה הי"ד וסמ"ג מ"ע ע. (3) וכן ברש"י [בכ"א: דאינו, בכ"פ: אינו], רי"ף, רי"ר, והרבה ראשונים. (4) רי"ף [ובכ"ה ליתא] ורא"ש. ועי' ריטב"א לקמן מא, ב, ד"ה לא הספיקה. (5) ס"א בנל', וכ"ה במשנה שבמשניות וכ"ה ברא"ש. ועי' רש"י. (6) רי"ף ד"ק, ובכ"ה כ"פנינו. (7) וכן ברי"ף [ברוב כ"ה: משלם קרן]. ברא"ש: קרן, וכן בהאגודה. (8) רי"ף כ"ה, תה"ג שע"צ שם, רא"ש, רי"ד ועוד. (9) וכעין זה ברי"ד ורא"ש, ושם: ולא ד' וה', ועוד ראשונים. (10) וכן ברי"ף, שע"צ ועוד. (11) בשט"מ ד"ה משלם (בסופו): ודוק דבמתניתין קתני האומר פתיתי האומר גנבתי ולא קתני האומר המית שורי וכו' משום דאינו אמירה שלימה דהא אכתי איבעי ליה למימר והריני חייב בכופר וכו'. ואין כוונתו שזה תנא בלשון המשנה. ועי' רש"י. (12) ובשע"צ שם חסר: פלוני או. (13) ובמאירי: המית שורי את שורו (עמ' 159).